

Living in Galus, Dreaming of Geula – ספר דניאל

Wednesday Night Nach at Beth Abraham – Cheshvan-Kislev 5782 series

פרק ב

The Wrecking Ball

א ובשנת שתים למלכות נבכדנצר חלם נבכדנצר חלמות ותתפעם רוחו ושנתו נהיתה עליו:
ב ויאמר המלך לקרא לחרטמים ולאשפים ולמשפיים ולכשדים להגיד למלך חלמתיו ויבאו ויעמדו לפני המלך:

ג ויאמר להם המלך חלום חלמתי ותפעם רוחי לדעת את-החלום:

ד וידברו הכשדים למלך ארמית

המלך לעולמים חיה! אמר את החלום לעבדיך, ואת הפתרון נגיד.	מלכא לעלמין חיי אמר חלמא לעבדיך ולעבדך ופשרא נחנא:
ה ויען המלך ויאמר לכשדים: הדבר החלט ממני, אם לא תודיעוני את החלום ופתרונו, נתחיים תעשו ובתיכם אשפה יושמו!	ה ענה מלכא ואמר לכשדיא ולכשדאיין מלתא מני אודא הן לא תהודיעונני חלמא ופשרה דמין תתעבדון ובתיכון גולי יתשמו:
ו ואם את החלום ופתרונו תגידו, מתנות ומשאת וכבוד רב תקבלו מלפני, לכן את החלום ופתרונו הגידו לי!	ו והן חלמא ופשרה תהחן מתגן ונבובה ויקר שגיא תקבלון מוקדמי להן חלמא ופשרה החוני:
ז ויענו שנית ויאמרו: המלך את החלום יאמר לעבדיו, ואת הפתרון נגידה.	ז ענו תנינות ואמרין מלכא חלמא יאמר לעבדוהי ופשרה נהחנה:
ח ויען המלך ויאמר: אכן יודע אני כי זמן אתם קונים, יען אשר ראיתם שהחלט ממני הדבר.	ח ענה מלכא ואמר מו-ציב ידע אנה די עדנא אנתון ובנין פל-קבל די חיותון די אודא מני מלתא:
ט אשר אם את החלום לא תודיעוני אחת היא דתכם; ודבר כוזב ונשחת התכוננתם לאמר לפני עד אשר הזמן ישתנה. לכן את החלום אמרו לי, ואדע כי את פתרונו תגידוני!	ט די חו-חלמא לא תהודענני חדה-היא דתכון ומלה כדבה ושחיתה הזמנתון והודמנתון למאמר קדמי עד די עדנא ישתנא להן חלמא אמרו לי ואנדע די פשרה תהחונני:
י ויענו הכשדים לפני המלך ויאמרו: אין איש על היבשה אשר את דבר המלך יוכל להגיד, כי כל-מלך גדול ושליט, דבר כזה לא שאל מכל חרטם אשף וכשדי.	י ענו כשדיא וכשדאיין קדם-מלכא ואמרין לא-איתי אנש על-יבשתא די מלת מלכא יוכל להחנה פל-קבל די פל-מלך רב ושליט מלה כדנה לא שאל לכל-חרטם ואשף וכשדי:
יא והדבר אשר המלך שואל כבד הוא, ואין אחר אשר יגידנו לפני המלך, כי אם אלהים אשר אין מדורם עם בשר.	יא ומלתא די-מלכה שאל יקרה ואחרון לא איתי די יחונה קדם מלכא להן אלהין די מדרהון עם-בשרא לא איתוהי:

- יב** כל־קבל דנה מלפא בגס וקצר שגיא ואמר להובדה לכל חכימי בבל: ודמא נפקת וחכימיא מתקטליו ובעו דניאל וחברוהי להתקטלה:
- על כן התאנף המלך וקצר מאד, ויאמר להאביד את כל חכמי בבל. והדת יצאה והחכמים נהרגים, ועמדו דניאל וחבריו להרג.
- יג** באדיו דניאל התיב עשא וטעם לאריוך רב־שבחיא די מלפא די נפק לקטלה לחכימי בבל: עגה ואמר לאריוך שליטא דיי־מלפא על־מה דתא מהחצפה מוקדם מלפא אדיו מלתא הודע אריוך לדניאל: ודניאל על ובעה מוק־מלפא די זמן ונתללה ופשרא להתניה למלפא:
- אז השיב דניאל עצה וטעם לאריוך שר השבחים של המלך, אשר יצא להרג את חכמי בבל.
- יד** ויען ויאמר לאריוך השליט של המלך: למה הדת עזה מלפני המלך? אז הודיע אריוך את הדבר לדניאל.
- טו** ויבא דניאל ויבקש מן המלך כי זמן יתן־לו להגיד את הפתרון למלך.
- טז** אדיו דניאל לביתה אול ולחנניה מישאל ועזריה חברוהי מלתא הודע: ורחמיו למבעא מוקדם אלה שמיא על־רוה דגה די לא יהבדיו דניאל וחברוהי עם־שאר חכימי בבל: אדיו לדניאל בחווא דיי־ליליא רוה גלי אדיו דניאל ברך לאלה שמיא:
- אז דניאל לביתו הלך, ולחנניה מישאל ועזריה חבריו את הדבר הודיע.
- יז** ורחמים לבקש מלפני אלהי השמים על הרז הזה, אשר לא יאבידו את דניאל וחבריו עם שאר חכמי בבל.
- יח** אז נגלה הרז לדניאל בחזיון הלילה, אז ברך דניאל את אלהי השמים.
- יט** ויען דניאל ויאמר: יהי שם האלהים מברך מן העולם ועד העולם, אשר החכמה והגבורה שלו היא.
- כ** והוא משנה את העתים ואת הזמנים, מעביר מלכים ומקים מלכים, נותן את החכמה לחכמים ואת המדע ליודעי בינה.
- כא** הוא מגלה את העמקות ואת הנסתרות, יודע מה שבחשך והאור עמו שוכן.
- כב** לך אלהי אבותי מודה ומשבח אני, אשר את החכמה והגבורה נתת לי. וכעת הודעתני את אשר בקשנו ממך, אשר את דבר המלך הודעתנו.
- כג** על כן בא דניאל אל אריוך, אשר מנה המלך להאביד את חכמי בבל. הלך וכן אמר לו: את חכמי בבל אל תאבד! הביאני לפני המלך, ואת הפתרון למלך אגיד.
- כד** לך אלהי אבותי מהודא ומשבח אנה די חכמתא וגבורתא יהבת לי וכען הודעתני דיי־בעינא מנך דיי־מלת מלפא הודעתנא: כל־קבל דנה דניאל על על־אריוך די מני מלפא להובדה לחכימי בבל אולו וכן אמר־לה לחכימי בבל אל־תהובד העלני קדם מלפא ופשרא למלפא אחוא:
- אז הביא אריוך בהתהלה הנעל לדניאל קדם מלפא וכן אמר־לה דיי־השבחת גבר מרבני גלותא די יהוד די פשרא למלפא יהודע:
- כה**

- כו** ענה מלכא ואמר לדניאל די שמה בלטשאצר האייתך [האייתך] כהל להודעתני חלמא די-חיות ופשרה:
- כז** ענה דניאל קדם מלכא ואמר רוה די- מלכא שאל לא חכימין אשפין חרטמין גורין וכלין להחונה למלכא:
- כח** ברם אייתי אלה בשמיא גלא רזין והודע למלכא נבוכדנצר מה די להוא באחרית יומיא חלמך וחזוי ראשך על- משכבך דנה הוא:
- כט** אנתה [אנת] מלכא רעיונך על-משכבך סלקו מה די להוא אחרי דנה וגלא רוצא הודעך מה-די להוא:
- ל** ואנה לא בחכמה די-אייתי בי מורפל- חייא רוא דנה גלי לי להן על-דברת די פשרא למלכא יהודעון ורעיוני לבבך תנדע:
- לא** אנתה [אנת] מלכא חנה חיות ואלו צלם חד שגיא צלמא דבן בב ויניה יתיר קאם לקבלך ורוה דחיל:
- לב** הוא צלמא ראשה די-דהב טב חדוהי ודרעוהי די כסף מעוהי וזרבתה די נחש:
- לג** שקוהי די פרזל רגלוהי מנהון [מנהין] די פרזל ומנהון [ומנהין] די חסף:
- לד** חנה חיות עד די התגורת אבן די-לא בידיו ומחת לצלמא על-רגלוהי די פרזלא וחספא והדקת המון:
- לה** באדין דקו כחדה פרזלא חספא נחשא חספא ודהבא והו כעור מוראדרי-קיש ונשא המון רוחא וכל-אתר לא- השתבח להון ואבנאו די-מחת לצלמא הות לטור רב ומלת כל-ארעא:
- לו** דנה חלמא ופשרה נאמר קדם-מלכא:
- לז** אנתה [אנת] מלכא מלך מלכיא די אלה שמיא מלכותא חסנא ותקפא ויקרא יחב-לך:
- לח** ובכל-די דארין [די-רין] בני-אנשא חיות ברא ועוף-שמיא יחב בידך והשלטך בכלהון אנתה [אנת] הוא ראשה די דהבא:
- לט** ובתרך תקום מלכו אחרי ארעא מגד ומלכו תליתיא [תליתאה] אחרי די נחשא די תשלט בכל-ארעא:
- ויען המלך ויאמר לדניאל אשר שמו בלטשאצר: הישך יכול להודיעני את החלום אשר ראיתי ואת פתרונו?
- ויען דניאל לפני המלך ויאמר: הרו אשר המלך שואל, אין חכמים אשפים חרטמים וקוסמים יכולים להגיד למלך.
- אולם יש אלוה בשמים מגלה רזים, והודיע למלך נבוכדנצר מה שיהיה באחרית הימים. חלומך וחזיונות ראשך על משכבך זה הוא:
- אתה המלך, מחשבותיך על משכבך עלו, מה שיהיה אחרי זאת, ומגלה הרזים הודיעך מה שיהיה.
- ואני, לא בחכמה שיש בי מפל חיים נגלה לי הרו הזה. רק בעבור אשר הפתרון למלך יודיעו, ואת רעיונות לבך תדע.
- אתה המלך, רואה היית והנה צלם אחד גדול, הצלם ההוא גדול והדרו רב, עומד נגדך, ומראהו נורא.
- הצלם ההוא: ראשו של זהב טוב, חזהו וזרועותיו של כסף, מעיו וירכיו של נחשת.
- שוקיו של ברזל, רגליו מהן של ברזל ומהן של חרש.
- רואה היית, עד אשר נחצבה אבן שלא בידים, והפתה את הצלם על רגליו של ברזל וחרש, ותדק אותו.
- אז הודקו כאחת הברזל החרש הנחשת הכסף והזהב, והיו כמץ מגרנות קיץ ותשא אותם הרוח, וכל מקום לא נמצא להם. והאבן אשר הפתה את הצלם הייתה להר גדול, ומלאה כל הארץ.
- זה החלום, ואת פתרונו נאמר לפני המלך:
- אתה המלך מלך המלכים, אשר נתן לך אלהי השמים את המלוכה את העו ואת התקף ואת הכבוד.
- ובכל אשר דרים בני האדם חית השדה ועוף השמים, נתן בידך והשליטך בכלם. אתה הוא ראש הזהב.
- ואחריך תקום מלכות אחרת שפלה ממך, ומלכות שלישית אחרת מנחשת אשר תמשל בכל הארץ.

- מ** ומלכות רביעית תהיה חזקה כפרזל, מפני שהפרזל מדק וטוחן את הכל, וכפרזל המרוצץ את כל אלה תדק ותרוצץ.
- מא** ואשר ראית את הרגלים ואת האצבעות, מהן חרש היוצר ומהן ברזל, מלכות חלוקה תהיה, ומעצם הברזל יהיה בזה, מפני שראית הברזל מערב בחרש השיט.
- מב** ואצבעות הרגלים מהן ברזל ומהן חרש, מקצת המלכות תהיה חזקה, וממנה תהיה שבורה.
- מג** ואשר ראית ברזל מערב בחרש השיט, מתערבים יהיו בזרע האדם, ולא יהיו דבקים זה בזה, כמו שהברזל לא יתערב עם החרש.
- מד** ובימיהם של המלכים ההם, יקים אלהי השמים מלכות אשר לעולמים לא תשחת, ומלכותה לעם אחר לא תעזב. תדק ותכלה כל אלה המלכות, והיא תעמד לעולמים.
- מה** כנגד אשר ראית כי מן ההר נחצבה אבן שלא בידים, והדקה את הברזל את הנחשת את החרש את הכסף ואת הזהב, אל גדול הודיע למלך מה שיהיה אחרי זה. ונכון החלום, ונאמן פתרונו.
- מו** אז נפל המלך נבוכדנצר על פניו וישתחוה לדניאל, ויאמר לנסף לו מנחה וניחוחים.
- מז** ויען המלך לדניאל ויאמר: אמת כי אלהיכם הוא אלהי האלהים, ואדוני האדונים ומגלה רזים, כי יכלת לגלות את הרז הזה.
- מח** אז גדל המלך את דניאל, ומתנות רבות גדולות נתן לו, וישליטהו על כל מדינת בבל, ושר סגנים על כל חכמי בבל.
- מט** ודניאל בקש מן המלך, וימנה על עבודת מדינת בבל את שדרף מישף ועבד נגו, ודניאל בשער המלך.
- ומלכו רביעיה (רביעאה) תהוא תקיפה כפרזל כל-קבל די פרזל מהדק וחשל פלא וכפרזל די-מרעע כל-אלין תדק ותרע: תדק ותרע:
- ודי-חזיתה רגליא ואצבעתא מנהון (מנהון) חסף די- פחר ומנהון (ומנהון) פרזל מלכו פליגה תהוה ומרנצבתא די פרזל להוא-בה כל-קבל די חזיתה פרזל מערב בחסף טינא:
- ואצבעת רגליא מנהון (ומנהון) פרזל ומנהון (ומנהון) חסף מר-קצת מלכותא תהוה תקיפה ומנה תהוה תבירה:
- די (ודין) חזית פרזל מערב בחסף טינא מתערבין להון בזרע אנשא ולא-להון דבקין דגה עס-דגה הא-כדי פרזל לא מתערב עס-חסףא:
- ובימיהון די מלכיא אנון יקים אלה שמיא מלכו די לעלמין לא תתחבל ומלכותה לעם אחרן לא תשתבק תדק ותסיף כל-אלין מלכותא והיא תקום לעלמיא:
- כל-קבל די-חזית די משורא אתגורת אבן די-לא בידין והדקת פרזל נחשא חסףא כסףא וזהבא אלה רב הודע למלכא מה די להוא אחרי דגה ויצב חלמא ומיהמן פשרה:
- באדון מלכא נבוכדנצר נפל על-אנפיה וידניאל סגד ומנחה וניחוחין אמר לנסכה לה:
- ענה מלכא לדניאל ואמר מר-קשט די אלהכון הוא אלה אלהין ומרא מלכין וגלה רזין די יכלת למגלא רזה דגה:
- אדון מלכא לדניאל רבי ומתנן רברבן שגיין יחב-לה והשלטה על כל-מדינת בבל ורב-סגניו על כל-חכמי בבל:
- ודניאל בעא מר-מלכא ומני על עבדתא די מדינת בבל לשדרף מישף ועבד נגו ודניאל בתרע מלכא: